

Con Đường Sự Nghiệp

Thu Cúc Hương Hoài Điệp

Phần 5

Qua bốn ngày lưu lại thành phố, hôm nay chúng tôi trở về Phước Long làm việc. Minh đang chăm chú lái xe. Hân và Tuyền ngồi phía sau im lặng. Tôi lên tiếng hỏi Hân:

- Hàng hóa bán cho các tiểu đoàn cháu đã mua đầy đủ hết chưa? Tuần này chúng ta phải giao hàng. Có nghĩ có thể đây là chuyến hàng cuối cùng.

Hân trả lời:

- Cháu đã chuẩn bị đầy đủ rồi cô! Cháu cũng đã hợp đồng xe chở khoảng mười tấn, ngoài số hàng chở cho các tiểu đoàn còn một số chở cho Hậu Cần Sư Đoàn nữa.

Hân nhắc tôi nhớ lại vụ tôi giới thiệu anh chị ba Vinh cung ứng thực phẩm cho Sư Đoàn thêm để cải thiện đời sống anh em binh sĩ. Từ đó, anh chị Ba giao hàng trực tiếp cho Hậu Cần Sư Đoàn, rồi nơi đây phân phối cho các trung Đoàn và Tiểu Đoàn. Đợt giao hàng này, anh chị ba không mượn được xe nên nhờ tôi vận chuyển dùm đến Hậu Cần Sư Đoàn. Tôi hỏi Hân:

- Chú thím Ba có cho người theo cháu áp tải lô hàng của Sư Đoàn không?

Hân trả lời:

- Dạ có hai người theo cháu.

Tôi hỏi Tuyền:

- Các văn bản cô đưa, cháu đánh máy xong hết chưa? Hôm nay cháu làm bản tổng kết thu chi của Căn tin và việc bán hàng cho các Tiểu Đoàn, rồi đưa cô xem. Nhớ kèm theo các chứng từ chi thu cùng những hóa đơn mua bán hàng nha!

Tuyền trả lời:

- Cháu đã đánh máy xong các văn bản rồi cô. Hôm nay cháu cố gắng hoàn tất điều cô dặn.

Minh lên tiếng:

- Sao chị lại nói đây có thể là chuyến hàng cuối cùng?

Tôi trả lời:

- Em không theo dõi tin tức sao? Việt Nam đang đánh giặc ở Kampuchia và có chiến tranh với Trung Quốc ở miền Bắc. Tuần rồi chị có gặp hai chú. Chú Tám nói bây giờ Việt Nam đã có chính quyền rồi, không còn thời quân quản nữa, có thể Sư Đoàn 3 sẽ chuyển quân ra Bắc và Đội Khai Thác Gỗ sẽ giao lại cho Lâm Nghiệp quản lý. Chú hỏi chị có muốn tiếp tục làm việc với Lâm Nghiệp không? Chị hẹn hôm nay chị trả lời cho hai chú biết quyết định của chị.

Mọi người trên xe đều yên lặng! Trời nhá nhem tối, mây đen vần vũ, báo hiệu một cơn mưa lớn sắp đến. Tôi hỏi Minh:

- Chúng ta có thể về kịp tới Sư Đoàn qua cơn mưa này không em?

Minh lắc đầu:

- Đường còn xa lắm chị! Em nghĩ không về kịp vì trời mưa em phải lái chậm.

Hân lo lắng hỏi:

- Nếu không về kịp, mình phải ngủ trong rừng sao? Cháu sợ cộp lắm!

Tuyền tiếp lời Hân:

- Em nghe nói về không kịp là em lo rồi, anh Hân còn dọa nữa! Em cũng sợ cộp lắm!

Trời bắt đầu đổ mưa, mỗi lúc nặng hột hơn và tối dần, cảnh vật chung quanh mờ đi, không còn nhìn rõ nữa, mặc dầu cần gạt nước xe quét liên tục. Nếu không có đèn pha của xe hơi thì chung quanh chúng tôi chỉ là màu đen vì không có đèn đường. Đường xá trở nên xình lầy, xe bắt đầu khó chạy. Tôi hỏi Minh:

- Em nên dừng lại chờ hết mưa, hay tiếp tục đi.

Minh trả lời:

- Em tiếp tục chạy, tuy chậm rồi cũng tới. Dừng lại. chờ đến bao giờ hết mưa, lại nguy hiểm hơn.

Tôi yên lặng, để Minh tập trung lái xe. Bỗng xe dừng lại không còn chạy được nữa. Minh cố gắng nhấn ga nhưng xe không tiến tới được. Minh và Hân xuống xe, dùng đèn pin soi. Hân la lên:

- Xe mắc lầy rồi cô Cúc ơi! Xình ngập gần nửa bánh xe.

Tuyền hốt hoảng:

- Xe không chạy được rồi làm sao cô?

Tôi hơi lo nhưng bình tĩnh hỏi Minh:

- Minh đang dừng lại ở đâu vậy em?

Minh trả lời:

- Em cũng không biết nữa! Trời tối quá, không thấy gì! Để em đi dò đường xem sao?

Minh và Hân bẻ một cây nhỏ làm gậy chống đi về phía trước xe. Tôi và Tuyền ở lại trong xe chờ tin. Khoảng mười phút sau, hai người quay lại. Minh nói:

- Phía trước mình là con suối. Vậy em chạy lạc vào đường be rồi chị Cúc!

Tôi lấy tay để lên tim tự trấn an mình :

- May quá! Chúng ta mắc lầy ở đây, nếu không em chạy một chút nữa là lọt suối rồi! Chúng ta tạm chờ trong xe, mai sáng rồi tính. Em nhớ đóng kín các cửa xe nha!

Từ ngày đi rừng, đây là lần đầu tiên xe tôi bị mắc lầy. Hân và Tuyền ngồi phía sau ngủ xe, ngủ im lìm. Tuổi trẻ là vậy! Lo lắng đó rồi quên đó! Minh cũng mệt mỗi tựa đầu vào ghế ngủ, chỉ có tôi không thể nhắm mắt được. Lần đầu tiên trong đời tôi phải ngủ trong rừng. Dù bình tĩnh, nhưng tôi vẫn nghĩ đến thú dữ nơi này và hơi sợ hãi! Tôi suy nghĩ cách giải quyết cho việc mắc lầy này vào sáng mai và công việc của Đệ Khai Thác Gỗ trong hướng tới.

.....

Ánh sáng mặt trời lên dần, tôi nhìn chung quanh. Đây đúng là con đường dành cho các xe be vào kéo gỗ, phía trước tôi là con suối nhỏ. Chung quanh là rừng cây, không bóng người qua lại. Đêm qua trời vừa tối vừa mưa, Minh không thấy rõ đường nên lái xe lạc vào đường be. Ánh sáng rọi vào xe làm mọi người tỉnh giấc. Hân hỏi:

- Bây giờ mình làm sao cô?
- Tôi nhìn Minh nói:
- Em và Hân đi bộ ra đường cái, đón xe be vào kéo xe mình ra, em thương lượng trả lại xăng dầu cho họ. Nếu em không gặp xe be nào đi ngang, em đón xe quân đội nhắn tin về Sư Đoàn. Anh Hiệp sẽ ra kéo xe mình về.

Minh và Hân đi rồi, Tuyền tranh thủ thời gian làm việc trên xe. Tôi quá mệt mỏi, suốt một đêm không ngủ nên thiếp đi lúc nào không hay.

Khi Minh và Hân mở cửa xe bước vào, đánh thức tôi dậy. Xe be bắt đầu kéo xe ra khỏi hố xình, trời cũng hơi trưa nhưng quang đãng, chúng tôi thẳng tiến về Sư Đoàn. Minh vừa dừng xe, Kha chạy ra có vẻ nghiêm trọng:

- Chú Tám chờ chị từ ngày hôm qua đến giờ.

Tôi vội vã xuống xe trả lời:

- Đêm qua chị kẹt trong rừng vì xe mắc lầy, sáng nay nhờ xe reo kéo, chị mới đến đây được.

Kha tiếp lời:

- Chị vào gặp chú Tám ngay, em ở đây nói chuyện với anh Minh.

Tôi đi nhanh vào trong, chú Tám cũng vừa bước ra nói:

- Chú có chuyện gấp cần trao đổi với cháu. Sư Đoàn có lệnh chuyển quân ra Bắc. Hai chú nhận chỉ thị của Quân Khu rồi. Chú chuẩn bị bàn giao Đệ Khai Thác Gỗ cho Lâm Nghiệp. Chú muốn biết ý kiến cháu về Đệ Khai Thác Gỗ ra sao?

Tôi nhìn chú Tám trả lời:

- Về phần cháu như chú đã biết. Việt Nam còn trong thời kỳ Quân Quản, cháu phải lên rừng, Nay đã có chánh quyền ổn định, cháu xin chú chuyển cháu trở về Sở Ngoại Thương. Còn phần Đệ Khai Thác Gỗ cháu sẽ hỏi ý kiến hai anh Thuận Hiệp, xem hai anh có muốn hợp tác với Lâm Nghiệp không?

Chú Tám đồng ý, tôi rời Sư Đoàn về thẳng Công Trường A. Minh vừa dừng xe trước Căn tin, Đại Úy Phương từ trạm gác chạy vội qua lên tiếng chào đùa:

- Chào em! Từ Sư Đoàn em về hay em từ Thành Phố lên. Anh muốn gặp em còn khó hơn gặp Chủ tịch nước nữa! Em bận gì mà bận dữ! Mỗi lần anh hỏi thăm em, cô cậu nào trong Căn tin cũng trả lời giống nhau câu “Cô bận” hoặc “ Cháu không biết”.

Tôi cười nói:

- Em ít khi về Căn tin, nên anh khó gặp em đấy thôi! Hôm nay anh rảnh đi dạo à! Sẵn dịp em cũng cảm ơn anh gìn giữ an ninh nơi này trong suốt thời gian qua!

Anh Phương trả lời:

- Đó là nhiệm vụ của anh, em đừng quan tâm. Em có thể dành chút thời gian đi dạo với anh được không? Anh có việc muốn nói với em.

Tôi từ chối:

- Em xin lỗi anh Phương! Hiện em có nhiều việc cần giải quyết gấp, nếu sau này có thời gian, em sẽ nói chuyện với anh sau. Bây giờ, em phải qua trại của gặp hai anh Thuận Hiệp có chút việc. Anh có muốn theo em qua trại của không?

Anh Phương buồn, lắc nhẹ đầu:

- Thôi em làm việc đi! Khi khác anh gặp em.

Tôi từ giả anh Phương bước vội qua trại của để gặp hai anh Thuận và Hiệp. Trạm gác của Đại Úy Phương kế bên trại của, đối diện với Căn tin tôi. Sư đoàn giao nhiệm vụ cho Đại Úy Phương giữ an ninh cho Công Trường A. Đại Úy Phương ở chung với Trung sĩ Nhiệm, cậu này đang theo đuổi Mỹ, con gái của chị Thúy.

Anh Thuận thấy tôi cười lên tiếng:

- Nhìn thấy chị là tôi biết sắp có chuyện nghiêm trọng xảy ra. Chị có bao giờ đi dạo đâu!

Tôi cười đùa:

- Anh đoán hay quá há! Anh làm thầy bói được rồi đó anh Thuận!

Tôi vừa theo anh vào nhà vừa nói:

- Tôi cần gặp hai anh để bàn một số công việc, có anh Hiệp ở nhà không?

Anh Thuận mời tôi ngồi và đi kêu anh Hiệp. Mười phút sau hai anh trở ra với ly nước mời tôi:

- Chị Cúc dùng nước đi! Tôi biết chị từ Thành Phố lên chưa ăn uống gì?

Tôi gật nhẹ đầu vào đề:

- Sư Đoàn có nhiệm vụ mới nên giao Đội Khai Thác Gỗ cho Lâm Nghiệp. Hai anh có muốn hợp tác với Lâm Nghiệp không?

Anh Thuận chưa trả lời mà hỏi lại tôi:

- Chị có làm việc với Lâm Nghiệp không?

Tôi lắc đầu:

- Tôi trở về Sở Ngoại Thương.

Anh Hiệp tiếp lời:

- Không có chị, chúng tôi không hợp tác với Lâm Nghiệp đâu chị Cúc!

Tôi trấn an hai anh:

- Hai anh đừng xem tôi quan trọng! Lâm Nghiệp sẽ làm việc với hai anh cũng như Sư Đoàn thôi!

Hai anh cương quyết lắc đầu:

- Chúng tôi quyết định trở về Thành Phố chị Cúc!

Tôi tiếp lời:

- Nếu vậy! Ngày mai hai anh theo tôi về Sư Đoàn giải quyết hợp đồng trước khi Sư Đoàn bàn giao cho Lâm Nghiệp nha!

Hai anh gật đầu tiễn tôi ra ngoài. Tôi trở về Căn tin, mọi người đang chờ tôi về dùng cơm chiều. Tôi cảm thấy mệt và nói với chị Thúy:

- Chị dọn cơm cho cả nhà ăn nha! Em mệt! Em cần ly nước chanh chị Thúy!

Tôi uống xong ly nước, vào tắm và ngủ một giấc dài...

Sáng hôm sau, hai anh Thuận, Hiệp theo tôi lên Sư Đoàn thanh toán hợp đồng. Chúng tôi gặp hai chú tại phòng làm việc. Chú Tám hỏi hai nhà đầu tư:

- Hai anh đã nghe cô Cúc trình bày kế hoạch của Sư Đoàn trong hướng sắp tới rồi chứ? Hai anh có dự định tiếp tục khai thác gỗ với Lâm Nghiệp không?

Anh Thuận trả lời:

- Dạ không! Thưa Thiếu Tướng. Hôm nay chúng tôi gặp Sư Đoàn với ý định thanh lý hợp đồng trước khi Sư Đoàn nhận nhiệm vụ mới.

Chú Hai lên tiếng:

- Ngoài những điều kiện trong hợp đồng, hai anh có yêu cầu gì thêm không?

Anh Hiệp trả lời:

- Dạ không! Thưa Trung Tướng. Chúng tôi cảm ơn Sư Đoàn đã giúp đỡ chúng tôi nhiều trong thời gian qua.

Chú Tám nói:

- Vậy, tôi sẽ chỉ thị cho Phòng Tài Vụ thanh toán hợp đồng khai thác gỗ với hai anh hôm nay. Riêng cháu Cúc, chú đã liên lạc với Giám Đốc Sở Ngoại Thương và anh Chín P đã đồng ý nhận lại cháu nên chú cũng ra quyết định cho cháu về lại nhiệm sở cũ. Cháu đến Phòng Nhân Sự lấy giấy tờ.

Tôi xúc động nói:

- Cháu cảm ơn hai chú rất nhiều. Trong quá trình làm việc nơi đây, hai chú lúc nào cũng tạo điều kiện thuận lợi để cháu hoàn thành tốt nhiệm vụ. Trong những ngày tới, cháu không còn gặp hai chú nữa. Cháu mong hai chú luôn bình an và thăng tiến mãi trên con đường bình nghiệp.

Sau đó, chúng tôi từ giả hai chú với lòng cảm kích và biết ơn. Riêng tôi, khi bắt tay hai chú, tôi nghẹn ngào, rơi nước mắt! Một cảm xúc dâng lên trong lòng tôi không diễn tả được. Tôi trở về làm việc với các phòng ban để lấy giấy tờ mà lòng buồn vơi vợi. Sư Đoàn thanh toán tiền công đầy đủ cho hai anh Thuận Hiệp và mua lại máy móc của hai anh theo giá hiện hành như hợp đồng đã ký.

Trên đường trở về Căn tin, hai anh thấy tôi buồn, nên yên lặng. mỗi người theo đuổi ý nghĩ riêng của mình. Anh Thuận bỗng lên tiếng:

- Chị Cúc có dự định làm gì trong hướng tới không?

Tôi nhìn anh trả lời:

- Trước hết, tôi về cơ quan nhận nhiệm vụ mới, sau đó mới tính tiếp anh Thuận!

Anh Thuận nói tiếp:

- Chúng tôi cảm ơn chị rất nhiều. Chị giúp gia đình chúng tôi vượt qua cơn khó khăn. Chúng tôi không bị tịch thu tài sản cũng không bị đi cải tạo. Chúng tôi thật may mắn gặp chị trong bối cảnh người thân và bạn bè tôi đều khốn khổ.

Tôi tiếp lời:

- Tôi cũng may gặp hai chú tốt nên vượt qua cảnh khó khăn như các anh.

-

Câu chuyện qua lại, chúng tôi về tới Căn tin. Hai anh Thuận Hiệp mời tôi dùng cơm chiều, nhưng tôi từ chối. Tối đêm đó, tôi thật buồn và mệt mỏi, nằm ôn lại những chuyện đã qua, suy nghĩ chuyện sắp tới, tôi thiếp đi lúc nào không hay... Bỗng tôi nghe có tiếng đập cửa và giọng chị Thúy hốt hoảng:

- Cháu Mỹ nóng quá cô Cúc ơi!

Tôi giật mình ngồi dậy, bước ra hỏi:

- Cháu sốt bao lâu rồi! Chị cho cháu uống thuốc gì chưa?

Chị Thúy trả lời:

- Mới sốt đêm hôm, tôi cho uống thuốc cảm nhưng không bớt.

Tôi vội cầm nhiệt kế qua phòng chị Thúy. Sau khi thấy cháu Mỹ sốt trên 40 độ lại run cầm cập. tôi nghi cháu bị sốt rét. Tôi vội kêu Minh chở cháu Mỹ lên bệnh viện Sư Đoàn ngay, tôi và chị Thúy cùng đi theo. Kết quả cho biết cháu Mỹ bị sốt rét thật. Tôi nhờ hai chú cho mẹ con chị Thúy ở lại Sư Đoàn vài ngày, chờ cháu Mỹ qua cơn sốt, chúng tôi sẽ đón cháu về Thành Phố. Hai chú đồng ý.

Tôi trở về Căn tin với Minh, thu dọn mọi thứ chuẩn bị bàn giao Căn tin cho Sư Đoàn và chở các nhân viên về Thành Phố. Sau đó vài ngày, chúng tôi giao lô hàng cuối cùng cho các Tiểu Đoàn và từ giả các anh em trong đơn vị trong sự thương mến và ngậm ngùi. Trước khi lên đường vịnh biệt Phước Long. Chúng tôi ghé bệnh viện Sư Đoàn đón cháu Mỹ và chị Thúy về Saigon.

.....

Một tuần lễ sau, tôi cầm quyết định của Sư Đoàn đến Sở Ngoại Thương nhận việc. Tôi đến cơ quan sớm, gặp lại vài đồng nghiệp cũ, chúng tôi bắt tay nhau chào mừng vui vẻ. Tôi trình giấy giới thiệu cho anh bảo vệ Sở và ngồi chờ. Tôi rời nơi đây giữa năm 1976, bây giờ là giữa năm 1979, thấm thoát gần ba năm qua tôi rời nơi này. Sở Ngoại Thương cũng không có gì thay đổi bên ngoài kể từ khi Cộng Sản chiếm miền Nam ngày 30/4/75. Anh bảo vệ cắt dòng tư tưởng tôi:

- Mời cô theo tôi vào phòng Ban Giám Đốc.

Tôi đang đi thì gặp anh Lam, Trưởng Phòng Tài Vụ, là cán bộ ngoài Bắc vào Nam làm việc khi tiếp thu Bộ Kinh Tế của VNCH. Anh rất hiền và ít nói. Anh lên tiếng:

- Chào cô Cúc! Cô đi đâu đây! Lâu quá tôi mới gặp lại cô.

Tôi cười:

- Chào anh Lam! Anh cũng còn làm việc ở Phòng Tài Vụ chứ?

Anh Lam khẽ gật:

- Vàng! Tôi vẫn tiếp tục công việc ở đây! Nhưng cũng sắp chuyển công tác.
Qua lại với anh Lam vài câu chuyện xong tôi tới phòng Ban Giám Đốc. Anh bảo vệ mở cửa mời tôi ngồi chờ.
Mười lăm phút sau, anh Chín, Giám Đốc Sở Ngoại Thương bước vào, nhìn tôi cười:

- Em đến nhận công việc hôm nay à! Anh có trao đổi với Sư Đoàn, em lập thành tích gì trên đó mà hai ông Tướng khen em quá, làm anh tiếc để em đi trước đây.

Gần hai năm, tôi mới gặp lại anh Chín, anh vẫn thân thiện như ngày nào, khi tôi còn là nhân viên của anh. Tôi đưa anh quyết định của Sư Đoàn cười nói:

- Hai chú khen em quá lời! Hôm nay em đến trình diện Ban Giám Đốc Sở để nhận việc.

Anh Chín than thở:

- Công Ty anh đang gặp khó khăn về báo cáo hoàn thành kế hoạch của năm 77-78. Đồng chí Lam làm việc thế nào mà đến giờ mà báo cáo không được xét duyệt. Anh có mời bác Tính cũng giỏi về kế toán lắm, bác đã từng làm việc cho chế độ VNCH, nhưng bác cũng không giúp gì được cho đồng chí Lam. Bác đang xin thôi việc, còn đồng chí Lam xin chuyển công tác, nhưng Ban Giám Đốc chưa đồng ý vì chưa tìm được người thay thế. Anh hy vọng với nghiệp vụ và kinh nghiệm làm việc của em, em sẽ giúp được Sở Ngoại Thương.

Tôi trả lời anh Chín:

- Em ghi nhận những điều anh trình bày, em muốn biết quyết định của Ban Giám Đốc Sở phân công em làm việc bộ phận nào. Em sẽ nghiên cứu việc khó khăn của Sở sau.

Anh Chín không cần suy nghĩ, trả lời ngay:

- Anh và các đồng chí Ban Giám Đốc đã quyết định bổ nhiệm em làm Trưởng Phòng Tài Vụ thế đồng chí Lam, sau khi các anh trao đổi với Sư Đoàn về nghiệp vụ cũng như cách làm việc của em với SĐ trong thời gian qua. Để anh mời đồng chí Tuấn và đồng chí Phong vào họp cùng.

Anh Chín vừa nhắc anh Tuấn và anh Phong, gợi tôi nhớ lại anh Tuấn là Phó Giám Đốc Sở còn anh Phong thuộc Chi Bộ Đảng của Sở. Ba anh Lãnh đạo Sở Ngoại Thương từ ngày tiếp thu Bộ Kinh Tế của VNCH. Sau khi điện thoại, anh Chín vừa quay lại trao đổi cùng tôi vài câu chuyện thì hai anh đẩy cửa bước vào vẫy tay chào tôi, anh Phong nhìn anh Chín cười đùa:

- Việc gì ông gọi chúng tôi khẩn cấp vậy? Hay có tin mất chức Giám Đốc rồi!

Anh Chín cười nói lại:

- Nếu kế hoạch 77-78 không hoàn thành, ông và đồng chí Tuấn cũng theo tôi về hưu sớm.

Anh Tuấn nhìn tôi nói:

- Cô Cúc khỏe chứ! Lên rừng có bị sốt rét không?

Tôi khẽ lắc đầu:

- Dạ không anh Tuấn!

Anh Chín vào đề:

- Hôm nay, cô Cúc đến nhận nhiệm vụ Kế Toán Trưởng Phòng Tài Vụ như chúng ta đã trao đổi trước đây. Các đồng chí có ý kiến gì thay đổi không?

Hai anh đều lắc đầu, anh Chín tiếp lời:

- Vậy, cô Cúc đến Phòng Nhân Sự nhận quyết định Sở bổ nhiệm cô với chức vụ Kế Toán Trưởng. Ngày mai, cô trở lại làm việc.

Tôi khẽ gật đầu đứng lên:

- Dạ, em xin chào các anh! Mai em đến làm việc.

Tôi rời Sở Ngoại Thương, đi dạo một vòng Thành Phố Saigon. Tôi không quên ghé lại Hồ Con Rùa kế bên trường Luật Khoa của tôi này nào, nơi tôi có nhiều kỷ niệm của một thời sinh viên. Mỗi khi chờ giờ vào lớp, tôi và Hường, cô bạn thân nhất của tôi thường ngồi nơi đây ôn bài.

Sáng hôm sau, tôi vào cơ quan, đi thẳng đến Phòng Tài Vụ gặp anh Lam. Sau khi chúng tôi trao đổi vài công việc cần thiết của bộ phận, anh Lam mở cuộc họp nội bộ. Buổi họp bắt đầu với sự hiện diện đầy đủ anh chị em trong phòng. Anh Lam nhìn tôi giới thiệu:

- Đây là cô Cúc, Kế Toán Trưởng, sẽ thay tôi điều hành Bộ Phận Tài Vụ, cô sẽ làm việc với các đồng chí, bắt đầu từ hôm nay.

Anh Lam chỉ từng người giới thiệu với tôi:

- Bác Tính, Kế Toán Phó.
- Em Nhân, Kế Toán Tổng Hợp.
- Cô Hồng, Kế Toán Ngân Hàng.
- Cô Liên, Thủ Quỹ.

- Cô Thoa, Kế Toán Tiền Lương.
- Cô Nga, Kế Toán Kho.
- Chú Tân, Thủ Kho

Tôi tiếp lời anh Lam:

- Tôi xin chào tất cả! Từ nay tôi làm việc cùng anh chị em và chịu trách nhiệm bộ phận này với Ban Giám Đốc Sở. Theo lời của Ban Giám Đốc, chúng ta chưa hoàn thành kế hoạch năm 77-78. Tôi có ý kiến, ai gặp trở ngại gì trong quá trình làm việc thì nêu lên để chúng ta cùng nhau thảo luận, tìm phương hướng vượt qua khó khăn, hoàn thành tốt công việc của mình.

Tôi vừa dứt lời anh Lam giơ tay xin phát biểu:

- Khi tôi về nhận nhiệm vụ nơi này, tôi đã thấy phức tạp rồi. Hàng hóa thì đầy kho, không biết từ đâu kéo về, chứng từ không có, sổ sách cũng không. Tôi hỏi Ban Giám Đốc cũng không ai biết. Theo tôi nghĩ, qua các đợt đánh tư sản, hàng hóa, đồ đạc ồ ạt kéo về bỏ đó, không giấy tờ, không người quản lý. Đơn vị nào cần thứ gì, cứ tự đến kho lấy không ghi lại giấy tờ, và lại đồ đạc cũng không có giá, nên tôi không có số liệu chính xác để vào sổ sách. Đó là lý do chính, tôi không thể nào hạch toán được lời lỗ cho năm 77-78.

Bác Tính phát biểu tiếp theo anh Lam:

- Tôi có chung khó khăn như chú Lam trình bày. Ngoài ra tôi còn gặp trở ngại giữa kế toán của Xã Hội Chủ Nghĩa và Kế toán Tư Bản. Hai hệ thống kế toán khác nhau về sổ tài khoản. Và lại Sở là Công Ty vừa mua bán vừa sản xuất nên tôi không biết hạch toán theo cách nào.

Sau khi nghe bác Tính trình bày, tôi hiểu được những khó khăn bác gặp. Theo quy định chung, kinh doanh có hai ngành, Thương Nghiệp và Công Nghiệp. Thương nghiệp chỉ mua đi bán lại sản phẩm, còn Công Nghiệp thì trực tiếp sản xuất ra sản phẩm. Hai ngành hạch toán sổ sách khác nhau. Sổ tài khoản của Xã Hội Chủ Nghĩa cũng khác Tư Bản Chủ Nghĩa. Kinh nghiệm này tôi đã gặp, khi tôi làm Kế Toán Trưởng cho Đội Khai Tác Gỗ của Sư Đoàn. Tôi phải nghiên cứu hai cách hạch toán để học hỏi thêm. Phương pháp làm việc của hai thể chế không khác nhau nhưng sổ tài khoản thì khác nên tôi phải học nhớ con số, để áp dụng khi cần.

Sau khi bác Tính dứt lời, Em Hồng Kế Toán Ngân Hàng giơ tay xin nói:

- Em gặp khó khăn trong việc nhận chỉ thị của cấp trên. Công việc anh Lam giao, em đang làm chưa xong, thì anh Chín sai làm cái này, anh Tuấn bảo em làm cái kia, em rối lên, chạy tới chạy lui, không công việc nào em làm xong. Cuối cùng em bị kiểm điểm.

Em Nga Kế Toán Kho tiếp lời:

- Tình trạng của em cũng tương tự chị Hồng, anh Lam bảo xuất hàng này, anh Chín bảo xuất hàng kia, em không biết nên làm theo lệnh của ai.

Khi không còn ai phát biểu, tôi lên tiếng:

- Chúng ta cũng sắp hết giờ làm việc. Nếu không ai có ý kiến gì thêm, chúng ta chấm dứt buổi họp nơi đây. Trước khi ra về, tất cả các bộ phận tập trung chứng từ, sổ sách trên bàn của tôi.

Sau đó, chúng tôi rời phòng họp cũng đúng lúc tan sở.

Suốt đêm hôm đó tôi nằm suy nghĩ về công việc mới của tôi ở Sở Ngoại Thương thật không dễ dàng. Tôi trăn trở mãi không ngủ được, suy nghĩ làm cách nào để gỡ rối núi đã quán Bộ Phận Tài Vụ Sở qua nhiều năm từ 75 đến 79. Vì nhà nước biết các đơn vị gặp khó khăn lúc ban đầu tiếp thu miền Nam nên chỉ đòi kết toán hoàn thành kế hoạch các năm 77-78. Nhưng số liệu kế toán dính liền nhau từ đầu đến cuối, không thể cắt nửa chừng con số mà làm được. Tôi rất cảm thông sự khó khăn này của anh Lam và bác Tính. Và lại, Sở Ngoại Thương là Công Ty Quốc Doanh lớn nhất ở miền Nam, bao trùm các Công Ty Quận Thành Phố lúc bấy giờ nên công việc không đơn giản. Suy nghĩ quá mệt mỏi tôi thiếp đi lúc nào không hay.

Sáng ra tôi vào cơ quan sớm, tất cả hồ sơ đã tập trung trên bàn. Tôi mở sổ kho hàng xem trước, rồi đến sổ ghi sổ liệu ngân hàng và sổ chi thu tiền mặt. Sau khi xem qua hồ sơ, giờ làm việc cũng bắt đầu, các nhân viên lần lượt vào phòng. Tôi bảo em Nga, phụ trách Kế Toán Kho và chú Tân, Thủ Kho cùng theo tôi xuống kho hàng. Tôi thấy hàng hóa nằm ngổn ngang, cái này chồng lên cái kia. Những cây đàn piano Yamaha còn rất mới bị các vật khác chồng lên làm hư các phím đàn. Nhiều mặt hàng khác cũng bị hư hỏng tương tự. Tôi bảo chú Tân sắp xếp kho hàng lại theo mã số quy định của tôi trên thẻ kho. Lô hàng nào nhập trước thì xuất trước, nhập sau sẽ xuất sau. Tôi cũng chỉ thị em Nga lên danh sách tất cả mặt hàng không có giá giao cho tôi. Sau khi sắp xếp lại kho hàng tôi trở về chỗ làm việc, tiếp tục xem các hồ sơ khác.

Một tuần trôi qua với nhiệm vụ mới, công việc ổn định dần. Anh Lam đã chuyển công tác nơi khác. Bác Tính cũng được Ban Giám Đốc cho nghỉ việc theo yêu cầu. Tôi bắt đầu lên kế hoạch tổ chức lại bộ phận tài vụ theo cách điều hành của tôi. Tôi cầm hồ sơ đến phòng Ban Giám Đốc, đúng lúc anh Chín đang mở cửa bước vào, anh Tuấn, anh Phong và tôi theo sau. Anh Chín lên tiếng:

- Mời quý vị ngồi, hôm nay chúng ta có cuộc họp nghe cô Cúc trình bày kế hoạch của Bộ Phận Tài Vụ.

Tôi tiếp lời anh Chín:

- Để không mất thời gian làm việc của các anh, em xin trình bày kế hoạch tổ chức lại Bộ Phận Tài Vụ cũng như thay đổi một số việc cần thiết để giúp em có thể hoàn thành kế hoạch năm 77-78 và những năm kế tiếp. Em mong các anh tạo điều kiện thuận lợi cho em thực hiện.

Anh Chín lên tiếng:

- Em yên tâm! Nếu kế hoạch của em đem lại kết quả tốt cho Công Ty thì các anh luôn ủng hộ em.

Tôi trình bày tiếp:

- Sau khi em xem tất cả hồ sơ và cách làm việc của bộ phận, em nhận định được tại sao anh Lam không thể báo cáo xét duyệt hoàn thành kế hoạch năm 77-78 với những lý do sau:
 1. Hàng hóa tiếp thu từ ngày 30/4/75 đến khi Nhà Nước có Chính quyền không có bảng giá, nên không có số liệu để vào sổ sách, rồi bỏ qua nhiều năm thành rồi.
 2. Hệ thống làm việc không có tổ chức, phân công, phân nhiệm rõ ràng nên gây khó khăn cho nhân viên thi hành.
 3. Hệ thống kho hàng không có mã số, phân loại rõ nên gây ra tổn thất tài sản, hàng nhập sau lại xuất trước, hàng nhập trước để tồn kho lâu quá thành quá hạn và hư hỏng.
 4. Sổ chúng ta trước đây có một bộ phận sản xuất đàn guitar. Đây là một bộ phận thuộc Ngành Công Nghiệp nên phải hạch toán sổ sách khác riêng với Ngành Thương Nghiệp. Trước đây anh Lam cộng chung hai số liệu lại thành ra sai nguyên tắc kế toán nên bác Tính không hạch toán được theo phương pháp quy định.

Sau khi nghe tôi trình bày các anh ngạc nhiên, anh Chín lên tiếng:

- Các anh Lãnh đạo về mặt chánh quyền, còn về nghiệp vụ thì đồng chí Lam chịu trách nhiệm. Các anh không nghe đồng chí Lam trình bày như em. Bây giờ em có kế sách gì?

Tôi trình bày tiếp:

- Trước hết, em tổ chức lại cách làm việc của Bộ Phận Tài Vụ lại theo trách nhiệm từ trên xuống dưới. Các anh đã biết, theo quy định chung của ngành kế toán, chức vụ Kế Toán Trưởng ngang hàng với chức vụ Giám Đốc. Kế Toán Trưởng chịu trách nhiệm về mặt tài sản Nhà Nước, còn Giám Đốc chịu trách nhiệm về mặt Chánh Quyền. Do đó, tất cả phiếu thu chi tiền mặt hay hóa đơn nhập xuất hàng đều phải có hai chữ ký, của Kế Toán Trưởng và Giám Đốc mới có giá trị thi hành. Hai vị trên có thể đi tù nếu vi phạm luật pháp. Vậy từ nay, em chịu trách nhiệm trực tiếp với Ban Giám Đốc, các anh cần bất cứ tài liệu gì, con số nào, em là người cung cấp và thi hành theo lệnh của các anh. Tất cả nhân viên của của Bộ Phận Tài Vụ phải chấp hành theo chỉ thị của em và họ chỉ chịu trách nhiệm với một mình em thôi.

Em điều hành công việc mới phát sinh trong tám giờ làm việc của em mỗi ngày. Kế hoạch làm lại sổ sách của những năm cũ, em phải làm ngoài giờ. Mỗi ngày em đi làm bằng xe bus. Nhà em ở tận Quận Nhà Bè nên chiều tối không có xe bus chạy. Các anh phải cho người đưa em về nhà mỗi tối.

Anh Chín tiếp lời:

- Anh nghe em trình bày, anh đồng ý với kế hoạch của em, nhưng em làm việc ngoài giờ trong thời gian bao lâu thì công việc em xong.

Tôi trả lời:

- Có thể hai tháng em làm xong.

Anh Chín nhìn anh Tuấn và anh Phong hỏi:

- Tôi đồng ý với kế hoạch của cô Cúc, còn hai đồng chí thì sao?

Anh Tuấn trả lời:

- Tôi cũng đồng ý, nhưng việc đưa cô Cúc về nhà mỗi tối thì ông giải quyết cách nào?

Anh Phong tiếp lời:

- Trước tiên, ba người chúng ta thay phiên nhau đưa cô Cúc về. Sau đó rồi tính!

Anh Chín nói:

- Tôi đồng ý với đề nghị của đồng chí Phong, đồng chí Tuấn nghĩ sao?

Anh Tuấn khề gật:

- Tôi đồng ý với hai ông.

Buổi họp chấm dứt tôi trở về phòng làm việc.

Theo chương trình đã định, Anh Chín tình nguyện đưa tôi về trong ngày đầu tiên. Mọi người đã rời Sở, chỉ còn lại mình tôi trong căn phòng yên lặng, vắng vẻ. Đây là lần đầu tiên tôi làm thêm giờ nơi công sở. Tôi đang cặm cụi làm việc, nghe tiếng mở cửa, tôi ngẩng đầu lên thì thấy anh Chín đi thẳng về phía tôi với ổ bánh mì trong tay. Thấy tôi nhìn, anh cười nói:

- Em đói bụng chưa? Dừng tay ăn đi, rồi hãy làm việc tiếp!

Tôi cười lại và giờ tay cầm ổ bánh mì nói:

- Em cảm ơn anh nha! Anh không thu xếp người đưa bánh cho em được sao mà anh phải làm việc này!

Anh Chín kéo ghế ngồi đối diện tôi trả lời:

- Hôm nay gấp quá! Anh chưa sắp xếp kịp! Mai sẽ có người mang thức ăn tới cho em. Anh ở đây cho tới khi em ăn xong ổ bánh thì anh đi. Đúng 8 giờ, anh quay lại đón em.

Tôi vội nói:

- Anh về đi! Một lát nữa em mới ăn. Anh đừng để chị nhà chờ cơm anh.

Anh Chín cười nói:

- Anh có thông báo với chị Chín rồi! Em yên tâm!

Anh Chín thấy tôi đuối quá, không ở lại nữa và từ giã tôi về.